EŻAMIJIET ANNWALI TA' L-ISKOLA PRIMARJA 2006

Taqsima ta' l-Assessjar Edukattiv – Diviżjoni ta' l-Edukazzjoni

IS-SITT SENA MALTI (FEHIM MIS-SMIGĦ) ĦIN: 20 MINUTA

Karta ta' l-Għalliem/a

Gwida għat-tmexxija ta' l-eżami tal-Fehim mis-Smigħ

Riżorsi:

1. Test li jinqara
2. Karta tal-mistoqsijiet
3. Riga u lapes

INTRODUZZJONI: Jitqassmu l-karti bil-mistoqsijiet u t-tfal jintalbu jiktbu isimhom, kunjomhom u l-isem tal-klassi.

L-għalliem/a j/tgħid lit-tfal li

1.	• il-karta għandha tinżamm wiċċha 'l isfel • ser tinqaralhom l-istorja ***Xortiha Tajba*** • għandhom jisimgħu b'attenzjoni waqt dan l-ewwel qari • ma jwieġbu xejn u ma jiktbu xejn waqt dan il-qari	**(3 minuti)**
2.	• jaqilbu l-karta bil-mistoqsijiet wiċċha 'l fuq • l-għalliem/a j/taqralhom għal darba l-mistoqsijiet waqt li t-tfal jaqrawhom f'qalbhom imma ma jiktbu xejn	**(3 minuti)**
3.	• jaqilbu l-karta tal-mistoqsijiet wiċċha 'l isfel u jisimgħu t-tieni qari tat-test • ma jwieġbu xejn u ma jiktbu xejn waqt dan it-tieni qari	**(3 minuti)**
4.	• għandhom jerġgħu jaqilbu l-karta wiċċha 'l fuq • għandhom iwieġbu billi jagħmlu sing taħt it-tweġiba t-tajba • jimmarkaw waħda biss għal kull mistoqsija	**(5 minuti)**
5.	• ser jinqaralhom it-test għat-tielet darba • jistgħu jkomplu xi mistoqsijiet li ħallew barra waqt dan it-tielet qari	**(3 minuti)**
6.	• jiċċekkjaw it-tweġibiet, ikomplu dawk li m'għamlux u jkunu ċerti li mmarkaw waħda bħala tweġiba	**(3 minuti)**

Xortiha Tajba

1. Jiena Marija Xerri. Illum se nirrakkuntalkom avventura li jiena u kuġinti Tereża Fenech għaddejna minnha f'Novembru li għadda.

2. Il-ġurnata kienet it-Tlieta, it-2 ta' Novembru, jum li niftakru fil-mejtin tagħna. Ma kellniex skola peress li kienet btala.

3. Morna ż-żewġ familji flimkien b'karozza waħda biex innaqqsu t-tniġġis fl-arja. Qbadna t-triq li teħodna lejn l-inħawi ta' Ħad-Dingli.

4. Missieri saq bil-galbu. Il-vjaġġ ħa nofs siegħa bl-arloġġ.

5. Sakemm il-ġenituri tagħna bdew jarmaw mejda żgħira fejn kellna nieklu, aħna bdejna niġru 'l hawn u 'l hemm.

6. Konna fis-seba' sema 'l bogħod mill-ħsejjes u mid-dħaħen tal-karozzi.

7. F'daqqa waħda lil Tereża ma rajthiex aktar. Ma kontx naf x'sar minnha. Għajjatt isimha, imma kien kollu għalxejn. Ma kienet tidher imkien.

8. Għalhekk mort niġri fejn kienu l-ġenituri tagħna. B'nifsi maqtugħ wasalt u għedtilhom b'kollox. Bla telf ta' ħin, bdiet tfittxija mill-ġenituri tagħna.

9. Missier Tereża sema' xi krib. Kien ġej minn bir miftuħ, bla ħerża, u deher fond mhux ħażin. Xi ħadd irresponsabbli kien neħħa l-għatu tal-bir u tefgħu fil-ġenb taħt siġra. Tereża kienet waqgħet ġo fih.

10. Tereża dehret li weġġgħet sew. Bdiet tibki bl-uġigħ. Missieri kien pront qabad il-mowbajl u ċempel għall-ambulanza u għal tal-Protezzjoni Ċivili.

11. Sakemm ġew jien qgħadt inkellem lil Tereża biex nagħmlilha kuraġġ. Tereża ħassitha aħjar u waqfet tibki.

12. Il-ħidma tas-salvataġġ bdiet f'radda ta' salib.

13. Permezz ta' apparat apposta, in-nies tal-Protezzjoni Ċivili ħarġu lil Tereża mill-bir. Tereża kellha xokk kbir fuqha u kienet kollha tajn.

14. Daħħluha fl-ambulanza u ħaduha dritt lejn l-isptar. Kulma kellha Tereża kien xi ftit grif u kienet qed tbati minn xokk kbir. Ksur ma kellha xejn minkejja li kienet waqgħet madwar tnax-il metru fond.

15. Tereża baqgħet l-isptar għal jumejn taħt osservazzjoni. Wara bagħtuha d-dar u kulħadd feraħ biha.

16. Xi jiem wara morna naraw fejn kienet waqgħet Tereża. Il-bir kien mgħotti b'għatu u msakkar b'katnazz. Kieku kulħadd ikun responsabbli ta' għemilu, kieku inċident bħal dan ma kienx jiġri.

17. Tereża tista' tqis ruħha xortiha tajba għax, minkejja dik il-waqgħa, ma kinitx weġġgħet gravi.

18. Meta mmorru fil-kampanja għandna noqogħdu attenti fejn nimxu għax qatt ma tista' tgħid ma' xiex tista' tiltaqa'.

Tikteb xejn qabel ma tingħata l-ordni.
Oqgħod attent/a l-ħin kollu.
Ara li tkun weġibt sewwa.

Agħmel sing taħt it-tweġiba t-tajba. (15-il marka)

1.	Min qed jirrakkonta?	Marija Xerri Tereża Fenech Rita Tabone Ċensina Borg	(1)
2.	F'liema xahar seħħet din il-ġrajja?	f'Ottubru f'Novembru f'Diċembru f'Jannar	(1)
3.	Għaliex ma kellhomx skola?	għax kien is-Sibt għax kien il-Ħadd għax kien is-Sajf għax kienet vaganza	(1)
4.	Għalfejn marru b'karozza waħda?	biex inaqqsu t-tniġġis fl-arja biex jiffrankaw il-ħin għax kien iċ-ċpar minħabba l-gwardjan lokali	(1)
5.	Kemm ħadu ħin biex waslu?	għaxar minuti għoxrin minuta tletin minuta erbgħin minuta	(1)
6.	X'qagħdu jagħmlu t-tfal sakemm il-ġenituri bdew jarmaw il-mejda?	Jaqraw ktieb. Jidħlu fl-għerien. Jiġru ma' kullimkien. Jilagħbu bil-ballun.	(1)
7.	Għaliex Tereża ma kienet tidher imkien?	għax bdiet tistaħba għax kienet intilfet għax seraqha xi ħadd għax waqgħet ġo bir miftuħ	(1)

8. Min neħħieh l-għatu tal-bir?

missier Tereża
xi ħadd irresponsabbli
tal-Protezzjoni Ċivili
il-pulizija (1)

9. Minn xiex bdiet tbati Tereża?

xokk kbir u ftit brix
ksur fl-għadam u ħruq
ħruq u xokk kbir
ksur u xokk kbir (1)

10. Liema sentenza minn dawn turik li xi ħadd ħa azzjoni biex ma jerġax jiġri dan l-inċident.

Il-bir kien mgħotti b'għatu u msakkar b'katnazz.
Il-bir imlewh bl-ilma.
Fl-għalqa għamlu tabella bil-kliem: PRIVAT, TIDĦOLX.
Tal-Protezzjoni Ċivili għamlu avviż fuq it-televixin. (2)

11. L-idjoma li turi li l-familji kienu ferħanin ħafna hi:

bil-galbu
fis-seba' sema
f'radda ta' salib
qalbhom taz-zokkor (2)

12. Tereża għandha xortiha tajba għax

missier Marija ċempel bil-mowbajl mill-ewwel.
tal-Protezzjoni Ċivili u l-ambulanza ġew mill-ewwel.
Marija qagħdet tkellimha biex tagħmlilha kuraġġ.
minkejja dik il-waqgħa ma weġġgħetx gravi. (2)

EŻAMIJIET ANNWALI TA' L-ISKOLA PRIMARJA 2006
Taqsima ta' l-Assessjar Edukattiv – Diviżjoni ta' l-Edukazzjoni

IS-SITT SENA	**MALTI (FEHIM MIS-SMIGĦ)**	**ĦIN: 20 MINUTA**

Karta ta' l-istudent/a

Isem u Kunjom: ______________________________________

Klassi: ___________________________

Tikteb xejn qabel ma tingħata l-ordni.
Oqgħod attent/a l-ħin kollu.
Ara li tkun weġibt sewwa.

Marki:	1 – 9	(marka kull waħda)
	10 – 12	(2 marki kull waħda)

Total: 15-il marka

Tikteb xejn qabel ma tingħata l-ordni. **Oqgħod attent/a l-ħin kollu.** **Ara li tkun weġibt sewwa.**

Agħmel sing taħt it-tweġiba t-tajba. (15-il marka)

1.	Min qed jirrakkonta?	Marija Xerri Tereża Fenech Rita Tabone Ċensina Borg	(1)
2.	F'liema xahar seħħet din il-ġrajja?	f'Ottubru f'Novembru f'Diċembru f'Jannar	(1)
3.	Għaliex ma kellhomx skola?	għax kien is-Sibt għax kien il-Ħadd għax kien is-Sajf għax kienet vaganza	(1)
4.	Għalfejn marru b'karozza waħda?	biex inaqqsu t-tniġġis fl-arja biex jiffrankaw il-ħin għax kien iċ-ċpar minħabba l-gwardjan lokali	(1)
5.	Kemm ħadu ħin biex waslu?	għaxar minuti għoxrin minuta tletin minuta erbgħin minuta	(1)
6.	X'qagħdu jagħmlu t-tfal sakemm il-ġenituri bdew jarmaw il-mejda?	Jaqraw ktieb. Jidħlu fl-għerien. Jiġru ma' kullimkien. Jilagħbu bil-ballun.	(1)
7.	Għaliex Tereża ma kienet tidher imkien?	għax bdiet tistaħba għax kienet intilfet għax seraqha xi ħadd għax waqgħet ġo bir miftuħ	(1)

8. Min neħħieh l-għatu tal-bir?

missier Tereża
xi ħadd irresponsabbli
tal-Protezzjoni Ċivili
il-pulizija (1)

9. Minn xiex bdiet tbati Tereża?

xokk kbir u ftit brix
ksur fl-għadam u ħruq
ħruq u xokk kbir
ksur u xokk kbir (1)

10. Liema sentenza minn dawn turik li xi ħadd ħa azzjoni biex ma jerġax jiġri dan l-inċident.

Il-bir kien mgħotti b'għatu u msakkar b'katnazz.
Il-bir imlewh bl-ilma.
Fl-għalqa għamlu tabella bil-kliem: PRIVAT, TIDĦOLX.
Tal-Protezzjoni Ċivili għamlu avviż fuq it-televixin. (2)

11. L-idjoma li turi li l-familji kienu ferħanin ħafna hi:

bil-galbu
fis-seba' sema
f'radda ta' salib
qalbhom taz-zokkor (2)

12. Tereża għandha xortiha tajba għax

missier Marija ċempel bil-mowbajl mill-ewwel.
tal-Protezzjoni Ċivili u l-ambulanza ġew mill-ewwel.
Marija qagħdet tkellimha biex tagħmlilha kuraġġ.
minkejja dik il-waqgħa ma weġġgħetx gravi. (2)

EŻAMIJIET ANNWALI TA' L-ISKOLA PRIMARJA 2006

Taqsima ta' l-Assessjar Edukattiv – Diviżjoni ta' l-Edukazzjoni

IS-SITT SENA	MALTI (KITBA)	ĦIN: Siegħa u Nofs

Isem: ______________________________

Klassi: _______________

TOTAL TAL-MARKI

AQRA SEWWA DAN LI ĠEJ:

- Imla ismek u l-isem tal-klassi. TAQLIBX IL-PAĠNA QABEL JGĦIDULEK.
- Qabel tikteb it-tweġiba, ara li tkun fhimt sewwa l-mistoqsija.
- Jekk ma tkunx taf tagħti xi tweġiba, ħalliha vojta u kompli l-oħrajn, imbagħad erġa' ppruvaha fl-aħħar.
- Jekk tieħu żball, ingassah pulit u erġa' ikteb.
- Meta tlesti, erġa' ara l-karta kollha mill-bidu biex tirranġa xi żbalji li jista' jkollok u timla dak li ħallejt barra.

A. Wieġeb b'sentenzi SĦAĦ. *(12-il marka)*

1. F'liema ħin tal-ġurnata seħħet din il-ġrajja? *(marka)*

___

2. Agħti raġuni waħda li turi li l-awtur kien tassew għajjien? *(marka)*

___

3. Ma' min qatta' xi ħin jilgħab l-awtur? *(marka)*

___

4. X'kien għaddej minn fuq id-dar waqt li l-awtur kien rieqed? *(marka)*

___

5. Għaliex l-awtur ħaseb li l-Marzjan kien se jorqod? *(marka)*

___

6. X'għoġbu aktar mill-ħamrija iebsa lill-Marzjan? *(marka)*

___

7. Kif taf li dan kien Marzjan qalil? *(marka)*

___

8. Min kien li jipprovdi ħbejża kull lejla? *(marka)*

___

9. Għaliex din il-ġrajja mhix tas-soltu? *(marka)*

___

10. Kif taf li l-awtur kien jikolhom il-ħbejżiet? *(marka)*

___

11. Agħti isem ieħor lil din is-silta. Tużax il-kelma **Marzjan**. *(2 marki)*

___

Aqra sewwa din is-silta.
Wara wieġeb il-mistoqsijiet.

Il-Marzjan

Dawl il-qamar mela kullimkien. Is-sema kien mimli bi kwiekeb ileqqu. Kien sar il-ħin għall-irqad u bdejt nittewweb. Sellimt lill-ġenituri tiegħi u mteddejt f'soddti taħt it-tieqa miftuħa. F'dan l-istaġun ma norqdux bil-magħluq daqskemm tagħmel sħana. Ħin bla waqt għajni marret bija għax kont tassew għajjien. *(par. 1)*

Xejn m'għaddieli minn moħħi li wara l-logħob mal-ħbieb ġirien kont insejt naqfel sew il-bieb ta' wara li jagħti għall-ġnien. Oħroġ il-għaġeb, b'dik l-għeja li kelli, lanqas biss intbaħt li fl-ajru fuq darna kien hemm tidwir ta' xi ħaġa mhix tas-soltu. *(par. 2)*

Imma l-ħsejjes qajmuni. Dlonk xrift mit-tieqa biex nara x'kien għaddej. Bqajt b'ħalqi miftuħ inħares. Lanqas ridt nemmen li fil-ġnien tagħna niżlet vettura spazjali. Id-dawl ħadrani tagħha beda jgħammixli għajnejja. Xebbaht**ha** ma' ħbejża. Hekk dehret l-għamla tagħha! Imma ħbejża daqsiex! U biex aktar inħossni qed noħlom, mill-vettura ħarġet figura stramba. Kien ġisem irqajjaq, b'ħalq daqs dinja, b'żewġ antenni fuq rasu u b'erba' għajnejn. "Dan Marzjan!" għajjatt fil-ħemda. *(par. 3)*

Intefa' taħt siġra u ħsibtu ser jorqod hemm. Imma mort żmerċ. F'ħakka t'għajn sibt**u** mdendel mat-tieqa ta' kamarti u qabeż ġewwa. Lissen xi kliem bil-lingwa li jaf hu. Jiena żgur li ma fhimtux. Imma naf li s-sodda tiegħi għoġbitu. **Din** ratba aktar mill-ħamrija iebsa tal-ġnien. Ma kienx fih aktar mil-lapes li kelli fuq l-iskrivanija imma kien qalil mhux ħażin. Fis bdejt nagħtas. Minn ġo l-imħadda beda jtir ir-rix u ħin bla waqt battal**ha** kollha. Minn ħaġa għal oħra. Kien qisu żiffa riħ. Ma kellux kwiet u sabar. Daqqa jintefa' fuq il-gwardarobba u oħra jitbandal mal-linfa. Insomma kelli lejl mhux tas-soltu. Għedt bejni u bejn ruħi, "Dan Marzjan imqarqaċ!" *(par. 4)*

Meta deherlu xegħel lilu nnifsu b'dawl aħmar u l-antenni dawwal**hom** bl-aħdar. Faqqa' tisfira li ttarrax u niżel lejn dik il-forma ta' ħbejża. Malajr malajr il-vettura bdiet tinqata' mill-art u baqgħet tielgħa 'l fuq sakemm bdiet tiċkien tiċkien u ma dehritx aktar. *(par. 5)*

Dak il-waqt ħassejtni mibluh. Kienet esperjenza sabiħa u żgur li ma ninsieha qatt. Imma, ħej, min kien ser jemminha din il-ġrajja? *(par. 6)*

Biex żgur ma ninsihiex, kull filgħaxija, qed insib fuq il-komodina ħbejża mimlija krema u ċikkulata. Kull **waħda** għandha togħma mhix ta' din id-dinja. *(par. 7)*

**B. Dawn huma idjomi mis-silta li qrajt.
Qabbilhom mat-tifsira.
Ara l-eżempju.** *(6 marki)*

Idjoma	Tifsira	
1. ħin bla waqt	stagħġibt	
2. għajni marret bija	ħsibt	
3. bqajt b'ħalqi miftuħ	malajr malajr	**1**
4. mort żmerċ	ħafif	
5. bejni u bejn ruħi	rqadt	
6. qisu żiffa riħ	f'qalbi	
7. għaddieli minn moħħi	żbaljajt	

Ċ. Għalxiex qed tirreferi l-kelma/parti mill-kelma miktuba b'ittri skuri? Ara l-eżempju. *(5 marki)*

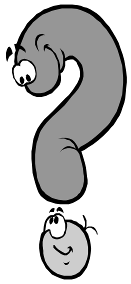

1. Xebbaht**ha** *(par. 3)* **vettura spazjali**
2. sibt**u** *(par. 4)* ____________________
3. Din *(par. 4)* ____________________
4. battal**ha** *(par. 4)* ____________________
5. dawwal**hom** *(par. 5)* ____________________
6. waħda *(par. 7)* ____________________

**D. Sib il-kelma mis-silta li tfisser l-istess:
Ara l-eżempju.** *(8 marki)*

1. stilel **kwiekeb** *(par. 1)*
2. insakkar ____________________ *(par. 2)*
3. indunajt ____________________ *(par. 2)*
4. jagħmini ____________________ *(par. 3)*
5. qabbiltha ____________________ *(par. 3)*
6. forma ____________________ *(par. 3)*
7. kbira ħafna ____________________ *(par. 3)*
8. tkellem ____________________ *(par. 4)*
9. fettillu ____________________ *(par. 5)*

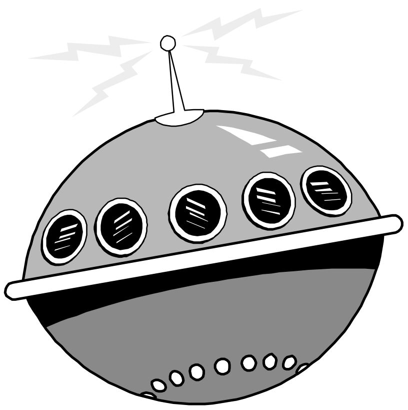

E. Ara x'hemm miktub fil-parentesi. Ikteb dik il-kelma fil-vojt. L-ewwel waħda lesta. *(6 marki)*

Waqt li konna qed naraw l-aħbarijiet tas-**sebgħa** *(ikteb in-numru 7 fi kliem),* smajna bl- ____________________ *(kelma oħra minflok* ***bxara****)* kerha li kien ikkraxxja ajruplan.

Ambulanzi u karozzi tat-tifi tan-nar _________________ *(il-verb mill-għerq* ***ħ-r-ġ****)* jiġru fuq il-post, imma kien kollu għalxejn.

B'xorti ħażina __________________ *(agħti l-maqlub ta'* ***kulħadd****)* mill- __________________ *(****in-nies*** *ta' fuq l-ajruplan)* ma salva.

Dan kien l-agħar inċident ta' l-ajru f'dawn l-aħħar _________________ *(plural ta'* ***sena****).*

L- _________________ *(plural t'****awtorità****)* ordnaw inkjesta biex jaraw x'kien il-kaġun ta' dan l-inċident.

F. Żid pronom mehmuż fil-vojt. Ara l-eżempju fil-bidu tas-silta. *(10 marki)*

Xahar ilu, jiena u ħabib<u>**i**</u> Pawlu morna l-Fiera tal-Ktieb. Fil-fiera kien hemm ukoll Ġuża u ħabibit_____ Marija. Huma bħalna jħobbu_______ ħafna l-kotba bil-Malti.

Ħin bla waqt daħal l-awtur favorit tagħ______ t-tfal biex jiffirma l-kotba.

Pawlu ġera lej______ biex jiffirmal______ l-ktieb.

Minkejja li kien hemm ħafna nies, Pawlu ma qatax qalb______.

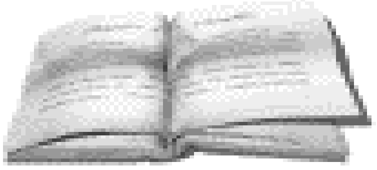

Fuq il-ktieb l-awtur kiteb ism_______, xi dedika żgħira u wara ffirma_____.

Meta wasalt id-dar, intfajt fuq is-sodda bil-ktieb f'idi u bdejt naqra_____.

Dak in-nhar kienet esperjenza sabiħa li aħna t-tfal żgur m'aħna se ninsew______ qatt.

Ġ. Aqra dan it-tagħrif fuq is-sur Cini. Wara ikteb kelma WAĦDA BISS fil-vojt biex is-silta tagħmel sens.

(10 marki)

Frans Cini jgħix Ħal Ħarruba, ir-raħal __________ twieled u li jinsab fin-nofsinhar ta' Malta. Illum jgħodd sittin sena. Kulħadd jafu __________ s-ser.

Beda jgħallem __________ għoxrin sena u __________ dawn l-aħħar erbgħin sena, għallem fl-istess raħal.

Tista' tgħid li għallem mijiet ta' __________ li kibru, iżżewġu u għallmilhom l-istess tfal tagħhom.

Għal xi raġuni __________ oħra kulħadd jaħsibha l-istess fuq is-sur Cini, għalliem iddedikat, ċajtier u jagħmel minn kollox biex jgħin __________ kulħadd. Is-sur Cini __________ jirtira s-sena d-dieħla. Żgur li n-nies ta' Ħal Ħarruba se jħossu n-nuqqas tiegħu fl-iskola, __________ żgur ukoll li s-Sur Cini se jibqa' jagħti daqqa t'__________ lill-komunità kollha tar-raħal.

G. Ibdel fl-GĦadd Imtenni l-kliem li hemm fil-parentesi. *(3 marki)*

(**Jum**) ______________ ilu mort l-iskola ta' Ħal Ħarruba biex inkellem lis-sur Cini.

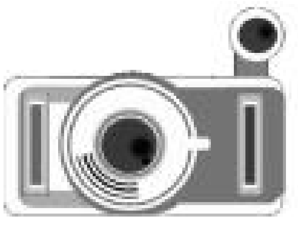

Hu kien l-għalliem, li għal (**sena**) ______________ sħaħ għallimni fl-iskola primarja.

(**Ġimgħa**) ______________ oħra se nerġa' mmur narah, għax għandu jsibli xi ritratti li kien ħa fil-klassi meta jien kont għandu.

GĦ. Ikteb komponiment ta' madwar 200 kelma dwar WIEĦED minn dawn is-suġġetti: *(25 marka)*

1. *Kompli din l-istorja li tibda hekk:*

   Il-kitla kienet fuq in-nar. Beda tiela' ħafna fwar…

2. Pitirross għadu kemm wasal fostna wara vjaġġ twil mill-Ingilterra. Laqgħu għasfur tal-bejt li jgħix hawn Malta.

   Ikteb id-djalogu ta' bejniethom.

3. Jien ħuta ta' l-ilma ħelu. Minn din il-vaska tal-ħġieġ, lejl u nhar, noqgħod nara x'ikun għaddej f'dil-kamra.

   Ikteb x'tara, x'tisma' u dak kollu li jiġri matul il-ġurnata.

4. L-appelli fuq it-televixin qanqluni. Dik id-dehra ta' wara t-terrimot għafsitli qalbi.
   Dak il-ħin għedt lili nnifsi, "Irrid ngħin".

   Ikteb dwar dak li għamilt biex tgħin.

5. Spiss nisimgħu dan il-kliem:
   "Mill-għatba 'l ġewwa nżommuh nadif, iżda mill-għatba 'l barra donnu mhux tagħna!"

   Ikkummenta.

Tmiem il-Karta